

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tecaj VI.

V srédo 12. proséanca 1848.

List 2.

Seničica.

Blo je zadnji teden grudna,
V hiši sim domá sedel,
Sevra sapa zunej studna
Brila je, pa sneg je šel;
Kar na okno zunej tica
Kavsat pride s kljunam snica.

Milo vpira v me očesa,
Peti pesmico začne,
Mili glas za moje vsesa,
Sercu mili bolji še;
In poslednjič melodiјe
Zalostno takó zavije:

Srote vsmili
Mene tice
Vboge v sili
Se senice;
Lej nožica
Prezebuje,
Perutnica
Omagnje
Vbogi meni
Revni tici
Zapušeni
Zgol samici!

Daj me k sebi
V hišo vzeti,
Se pri tebi
Mi pogreti;
Zunej piše
Sapa studna,
Zima više
Rep si grudna.
Lakot grusti
Mene v sili
Saj ne pusti!
Vsmili, vsmili

Sirotice
Revne, bore
Se senice,
Ki ne more
Najti piče.
Sneg lej krije
Log in gríče,
Kerme ni je.
Torej k sebi
Daj me vzeti,

Se pri tebi
Mi pogreti;
Bom ti pela,
Prepevála,
Serce grela,
Zveseljvála;
Vsmili, vsmili
Sirotice
Vboge v sili
Se senice!

Meni se pa revca smili,
Pesem gane me v serce,
Iz očes tekó po sili
Vroče, grenjke mi solzé;
Oknice tedaj odklénem,
Tico k sebi v hišo dénem.

Ino jesti, piti zvesto
Vsaki dan sim ji dajál,
Stanjevanje sim ji, mesto
V kletici široki zbrál.
Ino dan na dan mi pojé
Ona sladke pesmi svoje.

Zdaj pa pride pomlad mila,
Travníki se zelené,

Ticev truma se vernila
Je v logove, na verté,
Vsa zelena je dobrava,
Prerojena je narava.

Ino moja draga tica
Si želi na vert nazáj,
Veseli jo log, gorica,
Rada bi zletela v gaj,
Z drugim' ticam' peti slavo,
Radovati se z naravo.

Torej zvedši njene želje
Kletke odprem ji vratica —
Vun zleti, in o veselje!
Na drevó se vertica
Prosta vséđi peti jame,
Se hvaležno ozira na me.

Ino z mnogo drugim' ticam'
Vred zleti v zeleni gaj,
Tode mnogokrat s sestricam'
Verne se na vert nazáj,
Ino tukej žvergoléva,
Se hvaležno razodéva.

M. Valjavec. *)

Veséla novica zastran krompirjeve gnjilíne.

Nar slavníši sedanji nemški kemikar Dr. Liebig je najdel v starih angležkih bukvah popis krompirjeve bolezni, ktera je današnji popolnama enaka bila. V imenovanih bukvah je tudi kemijsko ločenje tadašnjega gnjiliga krompirja popisano, ktero je ravno tako, kakoršno je po Liebigovih skušnjah pri današnjim gnjilim krompirji.

Po teh starih skušnjah, ktere imenovani imenitni kemikar popolnama potrdi in ktere so po njegovih mislih edino resnične, je vzrok krompirjeve gnjilíne samo v preveliki mokroti iskati,

která storí, de se krompirjeva kožica tako spačí, de se krompir pod njo zaduší. De bi se bil pa krompir v naših deželah sam na sebi spridil in de bi poslednjič popolnama ob ta žlahtni sadež prišli, tega se nam po Liebigovih besedah ni clo nič batí. Nar gotovši se da gnjilina po Liebigovim svetu odvernili in zatreli, če se krompir v suho in lahko zemljo sadí. Kakor so višji in bolj na zraku ležeče njive za krompir nar bolj pripravne, tako se mu tudi zračni hrami ali kleti nar bolj priležejo. — Po Liebigovih mislih sedanja krompirjeva gnjilína ni nova bolezin, temuč se je vsako léto, pa po različnih deželah, včasih bolj včasih menj, prikazala. Posebno vreme

*) S pričajočo pesmico vpeljemo povikrat veliko obetavniga mladenča na slovenski parnas. Matija Valjavec je imé mladiga pesnika, učenca visoko častitiga gosp. profesorja Martinaka v šesti šoli v Ljubljani, od kateriga imamo — kakor pričajoča pesmica spričuje, pri kteri nismo ne čerke popravili — v prihodnje veliko lepih pesniških děl příčakovati. — Drugo pot bomo iz Valjavcoviga dnevopisa (Tagebuch), ki ga je v pretéklých velich šolskih prazničnih domá spisal, en sostavek v prozi bravcam za poskušnjo podali, namreč: pravlico od lesene sklede.

Vredništvo.